

Dosarul nr. 2r-330/23
2-23004324-01-2r-24072023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: Al. Sandu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Sîrbu, N. Budăi, D. Dulghieru)

DECIZIE

13 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către Iulian Timuș,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Iulian Timuș cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de către Iulian Timuș privind repunerea în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 20 martie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a ț ă :

La 05 ianuarie 2023, ÎM „Incaso” SRL a depus în instanță cerere de chemare în judecată împotriva lui Iulian Timuș cu privire la încasarea datoriei rezultate din contractul de împrumut în mărime de 18 058 de lei, a cheltuielilor de judecată de plată a taxei de stat în mărime de 541,74 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 500 de lei.

Prin hotărârea din 20 martie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, acțiunea s-a admis parțial. S-a încasat de la Iulian Timuș în folosul ÎM „Incaso” SRL datoria rezultată din neexecutarea obligației conform contractului de credit nebankar încheiat cu OCN „Sebo Credit” SRL din 09 octombrie 2019 în suma restantă totală de 18 058 de lei, cheltuielile de judecată rezultate din plata taxei de stat de 541,74 de lei și asistență juridică de 500 de lei, iar, în total 19 099,74 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 21 aprilie 2023, Iulian Timuș a declarat apel împotriva hotărârii din 20 martie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe cu trimiterea dosarului la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de Iulian Timuș cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului împotriva hotărârii din 20 martie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru. S-a restituit, ca fiind depusă în afara termenului legal, cererea de apel declarată de Iulian Timuș, împotriva hotărârii din 20 martie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, pronunțată în cauza civilă, examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, la

cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Eugeniu Bujoreanu, în interesele ÎM „Incaso” SRL, împotriva lui Iulian Timuș cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

La 10 iulie 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Iulian Timuș, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului, a reiterat că nu este de acord cu concluzia instanței de apel și o consideră incorectă și superficială, deoarece au fost ignorate totalitatea de argumente aduse în favoarea repunerii în termen. Or, potrivit art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

În motivarea recursului, a indicat că, la 19 aprilie 2023, după cum atestă inscripția de pe plicul scrisorii recomandate nr.DS8004571742SA a fost remisă în adresa lui Iulian Timuș, copia dispozitivului hotărârii din 20 martie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, care a fost recepționată la data de 20 aprilie 2023,

A mai indicat că la data transmiterii și recepționării copiei dispozitivului hotărârii primei instanțe, termenul de apel deja era expirat, respectiv Iulian Timuș a fost lezat în dreptul său legal de a-și exercita calea de atac în ordine de apel.

Astfel, a susținut că, atât instanța de fond cât și instanța de apel nu au respectat prevederile art.6 din CEDO cu privire la accesul la justiție garantat pentru justițiabili, din care motiv au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale de a beneficia de un proces echitabil.

La 24 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a expediat prin intermediul poștei terestre, cât și prin intermediul poștei electronice, în adresa intimitei ÎM „Incaso” SRL, cât și a reprezentantului acesteia, copia recursului declarat de Iulian Timuș, pentru cunoștință (f.d. 93/94).

Până la examinarea recursului, intimata ÎM „Incaso” SRL nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință la recursul declarat de către Iulian Timuș, împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La 09 august 2023, prin intermediul poștei terestre (f.d.101), Iulian Timuș a depus cerere de completare a recursului cu înscrisuri și anume de a fi anexat la materialele cauzei scrisoarea de expediere a actului judecătoresc nr.6481 din 30 iunie 2023 cu anexarea copiei încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nr.2a-1661/23, plicul poștal NEB00041 din 11 iulie 2023 ora 10.43.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a pronunțat încheierea contestată la 14 iunie 2023.

Potrivit scrisorii de însoțire a actului judecătoresc nr.6481, anexate la materialele dosarului, rezultă că, copia încheierii recurate a fost expediată în adresa participanților la proces la 30 iunie 2023 (f.d. 72), însă lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă și avocatul acesteia.

Prin urmare, recursul declarat la data de 10 iulie 2023, de către Iulian Timuș, împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Examinând cererea de recurs, prin prisma argumentelor invocate de către recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea parțială a încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, statuează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din suportul probator prezentat la materialele dosarului rezultă că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXII din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces.

Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În această cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Articolul 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă, indică că, hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 20 martie 2023, fiind publicat pe portalul instanțelor judecătorești la 20 martie 2023.

Potrivit scrisorii de expediere a actului judecătorec, rezultă că, Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin intermediul poștei terestre, a expedit pentru cunoștință, pârâtului Iulian Timuș, copia dispozitivului hotărârii din 20 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 60), însă, potrivit plicului poștal, anexat la cererea de recurs, rezultă că, corespondența adresa pârâtului Iulian Timuș, a fost expediată la 19 aprilie 2023.

Totodată, potrivit informației publicate pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei”, la compartimentul „Servicii on-line, Track&Trace”, corespondența destinată pârâtului Iulian Timuș i-a fost expediată la 19 aprilie 2023 și livrată la 20 aprilie 2023, ora 17:39.

Cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii din 20 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de Iulian Timuș, la 21 aprilie 2023, concomitent solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului pe motiv că nu a cunoscut data examinării cauzei și data pronunțării dispozitivului hotărârii contestate, iar copia hotărârii din 20 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost recepționată după expirarea termenului de 30 de zile prevăzut de Codul de procedură civilă (f.d.40/48).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, soluție instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termenul de declarare a apelului și de restituire a cererii de apel depuse de Iulian Timuș, împotriva hotărârii din 20 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind în afara termenului de legal de declarare a apelului, nu poate fi menținută, deoarece îngreșește accesul apelantului la justiție.

Art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă, prevede că, participanții care nu au fost prezinți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

Instanța de apel a ignorat faptul că, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, după pronunțarea dispozitivului hotărârii la 20 martie 2023, nu și-a îndeplinit obligația de a expedia copia dispozitivului pârâtului Iulian Timuș, în decurs de 5 zile. Or, de iure, potrivit scrisorii de expediere copia dispozitivului a fost expediată la 06 aprilie 2023 (f.d. 60), iar de facto, corespondența adresa pârâtului Iulian Timuș, a fost expediată la 19 aprilie 2023 și recepționată de destinatar la 20 aprilie 2023, adică după expirarea termenului de atac.

Contrar acestor prevederi legale, precum și înscrisurilor anexate la materialele cauzei, instanța de apel a constatat prin încheierea din 14 iunie 2023 (f.d. 68, aliniatul

2) că, Iulian Timuș, a cunoscut întreaga derulare a procedurii, fiind înștiințat despre examinarea cauzei pe rolul instanței (f.d.32), ultimul depunând și referință pe marginea acțiunii (f.d.33/36), urma să-și asume un rol activ și să se intereseze de soarta dosarului, ca urmare trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența CtEDO, cât și cea națională, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în conformitate cu prevederile legale, inclusiv și prin depunerea apelului în termenul legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, prezentul litigiu a fost judecat unipersonal, în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, în conformitate cu art. 276³ - 276⁴ din Codul de procedură civilă, în baza materialelor existente.

Totodată Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că la materialele dosarului lipsesc probe care ar arăta că, Iulian Timuș ar fi cunoscut data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești.

Cu referire la cele menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră pripită soluție Curții de Apel Chișinău de a respinge cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și de a restitui cererea de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal, făcând trimitere la faptul că termenul de contestare a hotărârii primei instanțe a expirat, apelantul nevalorificându-și drepturile, or, după cum a fost constatat supra, apelantul i-au fost încălcate drepturile procedurale de către prima instanță prin omisiunea de a-i expedia copia dispozitivului hotărârii, în decurs de 5 zile.

Dreptul la o cale de atac trebuie să se exercite din momentul în care părțile interesate pot cunoaște efectiv despre hotărârea judecătorească pronunțată. În caz contrar, curțile și tribunalele ar putea, prin întârzierea notificării hotărârii lor, să scurteze substanțial termenele căilor de atac sau chiar să facă imposibilă introducerea unei căi de atac. Notificarea, ca act de comunicare între organul jurisdicțional și părți, servește la aducerea la cunoștință a hotărârii instanței, precum și a temeiurilor care o motivează, pentru a permite părților, dacă este cazul, să formuleze o cale de atac (cauza Miragall Escolano și alții împotriva Spaniei, pct. 37).

În circumstanțele constatate și ținând cont de prevederile normelor citate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, instanța de apel urma să examineze cererea apelantei cu privire la repunerea în termenul de contestare a hotărârii prin prisma respectării drepturilor acesteia de către prima instanță, verificând în ce măsură i-au fost lezate acesteia drepturile procedurale prevăzute de art. 56 din Codul de procedură civilă, dacă a fost sau nu lipsită de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime, și dacă omisiunea primei instanțe de a-i expedia copia dispozitivului hotărârii, în termenul prevăzut de lege, este de natură să influențeze soluția instanței de apel în privința repunerii în termen.

Pornind de la respectarea dreptului la un proces echitabil, care include și dreptul de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art. 13 CEDO, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate. În caz contrar, partea apelantă ar fi lipsită de posibilitatea de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislația națională, cât și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate, în scopul respectării dreptului recurenței la un proces echitabil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a admite recursul, a casa încheierea din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, și a remite cauza în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu articolele 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Iulian Timuș.

Se casează încheierea din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Iulian Timuș cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi